

Heinolan kaupunki
kirjaamo@heinola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 31.10.2025

Asia: Kivimäen asemakaavan 721 muutos, luonnosvaihe

Suunnittelualue sijaitsee Vierumäen keskustan pohjoispuolella. Aluetta rajaavat luoteessa valtatie 4, lounaassa Vääksyntie (mt 313), kaakossa Vierumäenraitti (mt 140) ja pohjoisessa Niinimäenharjun eteläpuolinen metsäalue. Kaupungin keskustaan on matkaa noin 12 kilometriä. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on kehittää kaavoituksellista alueidenkäyttöä Vierumäellä ja asemakaavoituksella mahdollistaa voimassa olevan yleiskaavan mukaisen palveluiden ja hallinnon alueen (P) laajentaminen. Lisäksi tarkistetaan olemassa olevaa kaavatilannetta ja mahdollisia päivitystarpeita. Tarkoituksena on asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoittaa Vääksyntien asemakaavoittamaton osuus yleisen tien alueeksi (LT), yleiskaavan palveluiden ja hallinnon alueelle liikerakennusten korttelialue (KL), asuinkäytössä oleva kiinteistö erillispientalojen korttelialueeksi (AO) sekä lähivirkistysaluetta (VL) ja maa- ja metsätalousaluetta (MT) yritysalueen ja pientalovaltaisen asuntoalueen väliselle alueelle. Asemakaavan yhteydessä tehdään sitova tonttijako.

Lahden museot / Päijät-hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu -- päivätystä aineistosta pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten Lahden museoiden lausuntoon 18.12.2024, Suunnittelualan muinaisjäännösinventointi on tehty Museon toimesta syksyllä 2024 (*T. Kuljukkanen: Tutkimusraporttiraportti 2024. Heinola, maastotarkastus muinaisjäännöskohteella Kivimäki 1. 2024, Lahden museot*). Muinaisjäännöstiedot ovat ajan tasalla: suunnittelualan koillisosasta tunnetaan yksi kiinteä muinaisjäännös, historiallisen ajan hiilimiilu, joka tulee ottaa hankkeessa huomioon muinaismuistolain (295/1963) edellyttämällä tavalla.

1) Kivimäki 1 (mj.rek. 1000053450), työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilu

Jos kyseisen kohteen alueelle suunnitellaan nykyisestä poikkeavaa, muuttuvaa maankäyttöä, on kohde tutkittava/dokumentoitava Museoviraston määrittelemien arkeologisten kenttätöidenlaatuohjeiden edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella. Vasta tämän jälkeen ko. alue voidaan vapauttaa rakentamiselle. Museo muistuttaa, että mainittu maastotarkastusraportti tulee liittää hankkeen selvitysmateriaaleihin.

Muilta osin museolla ei ole hankkeesta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Kivimäen kaava-alueelle sijoittuu Vierumäen rakennusinventoinnissa 2022 (Selvitystyö Ahola) inventoitu Tiialan talo (ent. Tyynelä). 1910-luvulla rakennettu asuinrakennus sijoittuu vilkkaan risteysalueen läheisyyteen. Rakennuksella on kulttuurihistoriallista merkitystä kylän ensimmäisenä puhelinkeskuksena. Tiialaa on myös perimätiedon mukaan käytetty poliisitalona. Asemakaavan muutosalueella tai sen läheisyydessä ei ole muita arvokkaasi luokiteltuja rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman kohteita tai alueita.

Museo viittaa asemakaavan luonnosvaiheessa laatimaansa 18.12.2024 päivättyyn lausuntoon, jossa esitettyjä huomioita ei kaavaehdotuksessa ole otettu riittävällä tavalla huomioon. Museo edellyttää kaavaehdotusaineiston täydentämistä seuraavasti:

- Tiialan päärakennuksen suojelun edellytykset on käsiteltävä kaavoituksen yhteydessä ja sen tunnistetut arvot on tuotava ilmi kaava-aineistossa.
- Vierumäen rakennusinventointi 2022 (Selvitystyö Ahola) on lisättävä kaavatyössä käytettyihin selvityksiin.
- Luvussa 6.5 tulee käsitellä kaavamutoksen vaikutukset Tiialan taloon ja tuotava ilmi sen asema arvokkaana rakennetun kulttuuriympäristön kohteena.
- Lisäksi museo huomauttaa, että otsikko *6.5 Kulttuuri- ja muut vaikutukset* tulee muuttaa muotoon *6.5 Vaikutukset kulttuuriympäristöihin*, sillä kyseisillä käsitteillä on oleellinen merkitysero.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan luonnosaineistosta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Kimmo Kyllönen
rakennustutkija	Sanni Hujanen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus